Europos Parlamentas
2024-2029

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

2024/2053(INI)

17.03.2025

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl 2024 m. metinio pranešimo dėl Europos investicijų banko finansinės veiklos
(2024/2053(INI))

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešėjas: Francisco Assis

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 9

PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS 10

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2024 m. metinio pranešimo dėl Europos investicijų banko finansinės veiklos (2024/2053(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 ir 3 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 15, 126, 174, 175, 177, 208, 209, 271, 308 ir 309 straipsnius ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo Protokolą Nr. 5 dėl Europos investicijų banko (EIB) statuto,

– atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 41–43 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2025 m. sausio 30 d. EIB grupės 2024 m. veiklos ataskaitą „Gerovės prioritetai“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 5 d. EIB 2024–2024 m. investicijų ataskaitą „Inovacijos, integracija ir supaprastinimas Europoje“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. birželio 21 d. „EIB grupės 2024–2027 m. strateginį veiklos planą“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 9 d. EIB grupės 2024–2026 m. veiklos planą ir į 2025 m. sausio 30 d. EIB grupės 2025–2027 m. veiklos planą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 11 d. Tarybos sprendimą (ES) 2025/504, kuriuo iš dalies keičiamas Protokolas Nr. 5 dėl Europos investicijų banko statuto[1],

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 4 d. EIB pirmininkės Nadios Calviño laišką ES vadovams,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 17 d. Enrico Lettos pranešimą „Daug daugiau nei rinka“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 25 d. Christiano Noyerio pranešimą „Europos kapitalo rinkų plėtojimas siekiant finansuoti ateitį“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 30 d. Sauli Niinistö pranešimą „Saugiau kartu. Europos civilinio ir karinio pasirengimo ir parengties stiprinimas“,

– atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 13 d. EIB 2021–2027 m. sanglaudos gaires,

[1] OL L, 2025/504, 2025 3 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/504/oj.

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 15 d. trečiąją metinę EIB ataskaitą „EIB grupės veikla ES sanglaudos regionuose“,

– atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017[2],

– atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/795, kuriuo sukuriama Europos strateginių technologijų platforma[3],

– atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė[4],

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas[5],

– atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1229 dėl paskolų viešajam sektoriui priemonės pagal Teisingos pertvarkos mechanizmą[6],

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009[7],

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 26 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl ES garantijos pagal Reglamentą (ES) 2021/523 veiksmingumo didinimo ir ataskaitų teikimo reikalavimų supaprastinimo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2015/1017, (ES) 2021/523, (ES) 2021/695 ir (ES) 2021/1153 (COM(2025)0084),

– atsižvelgdamas į 2025 m. sausio 29 d. Komisijos komunikatą „ES konkurencingumo kelrodis“ (COM(2025)0030),

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 11 d. Komisijos komunikatą „2025 m. Komisijos darbo programa“ (COM(2025)0045),

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 12 d. Komisijos komunikatą „Rengiantis kitai daugiametei finansinei programai“ (COM(2025)0046),

[2] OL L 107, 2021 3 26, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj.
[3] OL L, 2024/795, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
[4] OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
[5] OL L 231, 2021 6 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.
[6] OL L 274, 2021 7 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj.
[7] OL L 209, 2021 6 14, p. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 26 d. Komisijos komunikatą „Švarios pramonės kursas. Bendros konkurencingumo ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo veiksmų gairės“ (COM(2025)0085),

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 25 d. EIB grupės 2023 m. Klimato banko veiksmų gairių pažangos ataskaitą,

– atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį,

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 6 d. EIB pranešimą spaudai „Europos Komisija ir EIB grupė deda pagrindą naujai europinei investavimo į įperkamą ir tvarų būstą platformai“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 18 d. EIB seminare būsto klausimais pristatytus pagrindinius EIB grupės tyrimo ir konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais rezultatus,

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 26 d. Komisijos komunikatą „Įperkamos energijos veiksmų planas. Tikrosios mūsų energetikos sąjungos vertės atskleidimas siekiant visiems europiečiams užtikrinti įperkamą, efektyvią ir švarią energiją“ (COM(2025)0079),

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 12 d. Liuksemburge vykusiame Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos posėdyje pristatytą EIB grupės saugumo ir gynybos pramonės veiksmų planą,

– atsižvelgdamas į 2022 m. liepos 14 d. atnaujintą EIB tinkamumo finansuoti, neįtrauktos veiklos ir neįtrauktų sektorių sąrašą,

– atsižvelgdamas į Komisijos Pirmininkės 2025 m. kovo 4 d. pareiškimą dėl gynybos dokumentų rinkinio (plano „ReArm Europe“),

– atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 1 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą dėl strategijos „Global Gateway“ (JOIN(2021)0030),

– atsižvelgdamas į 2024 m. birželio 13 d. EIB 2023–2024 m. visuotinio poveikio ataskaitą,

– atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio mėn. pasirašytą Europos Komisijos, Europos Audito Rūmų ir Europos investicijų banko trišalį susitarimą,

– atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 13 d. EIB grupės skundų nagrinėjimo tvarkos procedūras,

– atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 14 d. dokumentą „Įvairovė, teisingumas ir įtrauktis EIB grupėje“,

– atsižvelgdamas į 2023 m. vasario mėn. paskelbtą Europos Parlamento tyrimų tarnybos tyrimą „Europos pridėtinės vertės didinimas pasaulinių iššūkių amžiuje. ES masto veiksmų nebuvimo kainos nustatymas (2022–2032 m.)“,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A10-0000/2025),

A. kadangi EIB grupės balansas siekia beveik 600 mlrd. EUR;

B. kadangi EIB, visiškai priklausančio ES valstybėms narėms, uždavinys yra padėti siekti ES tikslų;

C. kadangi EIB teigia, jog 2024 m. jo bendros investicijos pasiekė rekordinį 88,8 mlrd. EUR lygį, iš kurių 50,7 mlrd. EUR buvo su klimatu ir aplinka susijusios investicijos; kadangi numatoma, jog 2025 m. bendros EIB investicijos padidės iki 95 mlrd. EUR;

Bendrosios pastabos

1. palankiai vertina EIB 2024–2027 m. strateginius prioritetus, kurie atspindi ES politinius prioritetus, įskaitant konkurencingumą, žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, regioninę sanglaudą, socialinę infrastruktūrą, pvz., būstą, švietimą ir sveikatos apsaugą, taip pat saugumą ir gynybą;

2. pabrėžia tvirtą raginimą EIB atlikti dar svarbesnį vaidmenį mažinant Europos investicijų trūkumą; ragina Komisiją ir EIB visapusiškai išnaudoti EIB potencialą; ragina valstybes nares šiam tikslui skirti pakankamą finansavimą; primena, kad naujoji Komisija iškėlė sau tikslą būti „investicijų Komisija“;

3. pabrėžia, kad EIB „trigubas A“ reitingas yra svarbus turtas; pabrėžia, kad reitingą, be kita ko, lemia tai, jog EIB reagavo į ES politikos tikslus ir tapo klimato politiką įgyvendinančiu banku[89];

4. pabrėžia, kad reikia supaprastinti, optimizuoti ir konsoliduoti dabartinius ir būsimus EIB procesus ir įgaliojimus, kad būtų padidinta sinergija, veiksmingumas ir efektyvumas;

Investicijų trūkumo mažinimas ir konkurencingumo skatinimas

5. pabrėžia svarbų EIB grupės, kaip visos Europos investicinės institucijos, vaidmenį sutelkiant viešąjį ir privatųjį finansavimą ES prioritetams įgyvendinti ir remiant valstybes nares finansuojant svarbiausias ir strategines investicijas;

6. primena, kad EIB veiklos sritis yra ribota ir jis gali atlikti tik pagalbinį vaidmenį šalinant didelį investicijų trūkumą; pakartoja, kad labiau integruota ekonominė ir pinigų sąjunga ir sustiprinta ekonominė struktūra EIB veiklą galėtų paremti; todėl ragina sparčiai ir iš esmės siekti pažangos kuriant kapitalo rinkų sąjungą ir baigiant kurti bankų sąjungą, taip pat nustatant nuolatines ES investicines priemones ir mechanizmus;

7. ragina Komisiją ir EIB grupę dėti daugiau pastangų siekiant nukreipti santaupas produktyvioms investicijoms, remti inovacijas per visą įmonių gyvavimo ciklą, įskaitant

[8] https://www.eib.org/en/investor-relations/index
[9] https://www.eib.org/files/fi/external/2025-02-10_Ratings_EIB.pdf, p.3.

veiklą plečiančias įmones, turinčias didesnę nuosavo kapitalo ir rizikos skolą, ir stiprinti ES lyderystę žaliųjų ir skaitmeninių obligacijų srityje;

8. pabrėžia, kad finansinių priemonių ir biudžeto garantijų rizikos mažinimas pasirodė esanti galinga priemonė; yra susirūpinęs dėl to, kad, remiantis programos „InvestEU“ tarpiniu vertinimu, nepadidinus biudžeto daugelio finansinių produktų paketai iki 2025 m. pabaigos gali būti išnaudoti;

Skaitmeninės pertvarkos skatinimas

9. ragina EIB didinti ES atviro strateginio savarankiškumo skaitmeninėje srityje finansavimą ir skatinti Europos skaitmeninę infrastruktūrą, naujas ir perversmines technologijas bei mokslinius tyrimus;

10. remia EIB plečiamą Europos technologijų lyderių iniciatyvą siekiant pritraukti privačiojo kapitalo, kad novatoriški startuoliai taptų sėkmingais pasauliniais lyderiais;

EIB, kaip ES klimato banko, vaidmens stiprinimas

11. palankiai vertina EIB, kaip klimato banko, vaidmenį ir jo suderinimą su ES tvaraus finansavimo sistema, be kita ko, taksonomijos kriterijų integravimo srityje; primena, kad visi EIB finansiniai srautai turi visiškai atitikti ES tikslą iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui ir 2030 m. klimato tikslus;

12. palankiai vertina EIB klimato ir aplinkos investicijas, kurios 2024 m. iš viso sudarė 50,7 mlrd. EUR ir viršija tikslą bent 50 proc. viso finansavimo skirti klimato politikos veiksmams ir aplinkos tvarumui;

13. palankiai vertina EIB investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, energijos vartojimo efektyvumą, elektros tinklus ir kaupimą, įskaitant jo paramą planui „REPowerEU“;

14. pabrėžia, kad reikia daugiau investuoti į prisitaikymą prie klimato kaitos ir atsparumą jai; ragina toliau investuoti į mokslinius tyrimus ir plėtrą, be kita ko, į novatoriškas technologijas, siekiant pasirengti klimato kaitai;

Socialinės infrastruktūros, sanglaudos politikos ir būsto problemų sprendimas

15. palankiai vertina pagrindinius EIB strateginius prioritetus stiprinti Europos socialinę infrastruktūrą ir modernią sanglaudos politiką siekiant integracinio ir tvaraus augimo visoje Europoje;

16. ragina EIB didinti investicijas į švietimą, mokymą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, taip pat sveikatą, vadovaujantis Draghi pranešimu;

17. palankiai vertina EIB įsipareigojimą spręsti dvigubo rinkos nepakankamumo problemą būsto sektoriuje, būtent nepakankamą aprūpinimą deramu, saugiu ir efektyviai energiją vartojančiu būstu ir rinkos nepakankamumą siekiant panaikinti energijos vartojimo efektyvumo atotrūkį;

18. palankiai vertina EIB „Įperkamo ir tvaraus būsto veiksmų planą“, pagal kurį per ateinančius dvejus metus planuojama investuoti 10 mlrd. EUR; atkreipia dėmesį į EIB tyrimų ir suinteresuotųjų subjektų grupės susitikimo rezultatus; juose pabrėžiama, kad vertinamas metinis investicijų deficitas siekia 300–400 mlrd. EUR, kad būtų galima pastatyti 1,5 mln. naujų būstų ir kasmet papildomai renovuoti 5 mln. būstų;

Taikos, saugumo ir gynybos finansavimas

19. palankiai vertina aktyvų EIB požiūrį saugumo ir gynybos srityje; pabrėžia, kad 2024 m. investicijos į šį sektorių padvigubėjo iki 1 mlrd. EUR, o 2025 m. EIB plane numatyta, kad jos dar kartą padvigubės iki rekordinės 2 mlrd. EUR sumos; pabrėžia, kad siekiant patenkinti didelius valstybių narių finansavimo poreikius labai svarbus yra solidarumu grindžiamas Europos lygmens finansavimas;

20. palankiai vertina EIB planą persvarstyti savo veiklos sistemą ir nustatyti specialų universalųjį viešosios politikos tikslą stiprinti taiką ir saugumą Europoje, paremtą plataus užmojo finansiniais ir kapitalo asignavimais[10];

21. įspėja, kad joks EIB grupės tinkamumo kriterijų ar finansavimo koregavimas siekiant jį suderinti su naujais prioritetais negali keisti grupės finansinės būklės ir turi užtikrinti veiksmingą kitų ES strateginių prioritetų finansavimą;

EIB kaimynystės politika ir strategija „Global Gateway“

22. palankiai vertina gyvybiškai svarbią EIB paramą Ukrainai Rusijos plataus masto ir neteisėto agresijos karo kontekste; ragina padidinti ES biudžeto garantijas, kad EIB galėtų toliau vykdyti ir stiprinti viešojo ir privačiojo sektorių operacijas Ukrainoje;

23. palankiai vertina EIB vaidmenį įgyvendinant strategiją „Global Gateway“, nes jis yra labai svarbus Europos pozicijai pasaulyje ir taisyklėmis grindžiamos daugiašalės sistemos, tvaraus vystymosi, demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės skatinimui;

Valdymas: atsakomybė ir skaidrumas

24. pabrėžia, kad didėjantis EIB vaidmuo turėtų būti derinamas su didesne demokratine atskaitomybe ir skaidrumu; pakartoja savo raginimą sudaryti Parlamento ir EIB tarpinstitucinį susitarimą;

25. palankiai vertina 2024 m. Europos investicijų banko profesinių sąjungų pripažinimo sistemą;

26. palankiai vertina EIB įvairovės, teisingumo ir įtraukties principus, įskaitant tikslą, kad iki 2026 m. pabaigos bent 40 proc. vadovaujamų pareigų eitų moterys;

27. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

[10] 2025 m. kovo 4 d. EIB pirmininkės Nadios Calviño laiškas ES vadovams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Pranešime palankiai vertinami 2024–2027 m. EIB strateginiai prioritetai, kurie yra glaudžiai suderinti su pagrindiniais ES politiniais tikslais, o tai rodo banko pasirengimą prisitaikyti prie kintančios politikos, sykiu nenukrypstant nuo įsipareigojimo siekti ilgalaikių tikslų.

Atsižvelgiant į daugybę vidaus iššūkių, būsimų investicijų poreikį ir didėjančią geopolitinę įtampą, reiškiamas tvirtas raginimas, kad EIB atliktų svarbesnį vaidmenį tenkinant Europos investicijų poreikius ir finansuojant bendrus ES prioritetus. EIB grupė atlieka svarbų vaidmenį telkiant privačiąsias ir viešąsias investicijas visoje Europoje, o esminis uždavinys yra kiek įmanoma padidinti banko potencialą pritraukti investicijas. Tačiau EIB veiklos įgaliojimai ir finansinis pajėgumas yra riboti ir jis gali atlikti tik pagalbinį vaidmenį šalinant didžiulį investicijų trūkumą. Siekiant kuo labiau padidinti jo poveikį, reikia platesnės struktūrinės ir finansinės paramos pasitelkiant labiau integruotą ekonominę ir pinigų sąjungą (EPS) ir stipresnę ekonominę struktūrą. Sukūrus kapitalo rinkų sąjungą ir bankų sąjungą ir parengus nuolatines ES investicines priemones bei mechanizmus būtų sukurta tvirtesnė sistema, kuri sustiprintų Europos gebėjimą veiksmingai ir tvariai telkti investicijas ir visoje ES padėtų panaikinti investicijų trūkumą. Tiek valstybės narės, tiek Komisija turi dėti daugiau pastangų šiam tikslui pasiekti.

Šių metų metinėje ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama šioms pagrindinėms temoms: investicijų trūkumo mažinimui ir konkurencingumo skatinimui; skaitmeninės pertvarkos skatinimui; EIB, kaip ES klimato banko, vaidmens stiprinimui; socialinės infrastruktūros, sanglaudos politikos ir būsto problemų sprendimui; taikos, saugumo ir gynybos finansavimui; taip pat EIB vaidmeniui kaimynystės politikoje ir strategijoje „Global Gateway“. Pranešime taip pat išreiškiama pozicija dėl EIB valdymo ir pakartojamas raginimas sudaryti tarpinstitucinį Parlamento ir EIB susitarimą.

PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad, rengdamas šį pranešimo projektą, gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
European Commission
European Economic and Social Committee
European Investment Bank
The European Federation for Public, Cooperative and Social Housing (Housing Europe)

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.

Jeigu sąraše esančių fizinių asmenų tapatybę galima nustatyti pagal jų vardą ir pavardę, jų pareigas arba pagal abu požymius, pranešėjas pareiškia, kad jis atitinkamiems fiziniams asmenims pateikė Europos Parlamento pranešimą dėl duomenų apsaugos Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kuriame išdėstytos jų asmens duomenų tvarkymui taikomos sąlygos ir su tuo tvarkymu susijusios teisės.